

PÁR ESZÉD

Civil Érték Szövetség CIVILÉSZ

2009/1. 8. ÉVF. 1. SZÁM

JÓ SZOLGÁLAT
EGÉSZSÉG
KULTÚRA
KÖRNYEZETTUDAT
BIZTONSÁG

VILÁGVÁLSÁG

VILÁGVÁLSÁG

3. oldal

VÁLASZTÁSI

DÖMPING PÉCSETT

10. oldal

PÉCS -

SZÓCIKKEKRE BONTVA

23. oldal

BEMUTATKOZIK

A CINKE PROGRAM

17. oldal

Origó-Ház
anno 1986

Kedves Olvasónk!

Abban a reményben hívtuk életre a Párbeszéd című közösségi lapunkat, hogy a jövőben valóságosan is a közösség által, a közösség erejével azonos gondolatok mentén tudjon hónapról hónapra kialakulni a „Párbeszéd”.

Fontos lenne, hogy a Tisztelt Olvasó megszavazza számunkra azt a bizalmat, ami egy közös lap szerkesztéséhez szükséges.

Úgy gondoljuk, hogy Pécsnek ezen a részén is vannak olyan emberek, akiknek véleményük van, megéltek és megtapasztaltak dolgokat, amiket szívesen megírnának a nyilvánosság számára!

Arra szeretnénk mindenkit motiválni, ha van mondanivalója, hallott vagy látott valami érdekeseget, vagy egyszerűen csak úgy gondolja, hogy jól esne kiírnia magából dolgokat, kérjük, ne habozzon, küldje meg számunkra gondolatait! Ígérjük, ha az nem politikai töltetű és nem rosszindulatú hozzászólás, akár eredetiben is viszontláthatja sorait újságunkban.

Természetesen nemcsak az írott véleményeket tudjuk befogadni, örömmel várjuk megjegyzéseiket, jóindulatú kritikájukat a lappal kapcsolatban, valamint szívesen mutatnánk meg az Olvasóknak azokat a képeket, amelyeket Önöktől kapunk.

Érdeemes a következő lapszámainkat figyelmesen átböngészni, mert kiválasztásra kerül majd a legjobb olvasói cikk, vélemény és beküldött kép.

Szerkesztőségünk jó szórakozást kíván a kedves Olvasónak!

Impresszum

Időszakos kiadvány! 2009. I. negyedév, V. évfolyam I. szám. ISSN 1217-8594.

Az támogatásában, Kiadja: a **Pécs-Baranyai Origo-Ház Egyesület, Párbeszéd Kiadója**.

7629 Pécs, Komlói út. 94-98. Tel.: 72/238-888, 06-20/923-8888 E-mail: origo@origo-haz.hu

Főszerkesztő: Szilovics Judit, **Design:** Fehér Felícia **Lektor:** Vendok Bt. Zalay Szabolcs

Szerkesztők: Palotás Károly, Kis Varga Bettina, Csengeriné Várkonyi Judit, Bartalovics Zoltán, Lebedy János, Kis Varga István, Kis Varga Istvánné, Palotás Péter, @ngel Studio, Fuchs Izabella, Stefkő Sándorné, Konkoly Thege Aladár. **Nyomda:** General-Copy Kft. **Tördelés:** Háromfia Bt.

Felelős kiadó: A Pécs-Baranyai Origo-Ház Egyesület, Párbeszéd Kiadójának

Elnöke: Kis Varga István

Számlaszám: 14100017-60943849-01000004, **Web:** www.origo-haz.hu

Szomszédok, Környékbeliek, Civilek és Együtt gondolkodók !

Másfél évtizedes - Csipkerózsika - álmából ébredve ismét kézben tartható a Párbeszéd újság ! Visszatekintve, gyorsan eltelt az idő, egy korosztály nőt fel azóta. Meghatottan érzem magam, amikor áttekintem az eddig megjelent példányokat s látom benne az akkori szerkesztő társaimat: **Dr. Konkoly Thege Aladárt**, Nádai Imrét, Traj Ferencet, Dr. Hegedűs Sándort, Dr. Takács Józsefet, Dr. Koltai Dénest és még folytathatnám a Tiszteletre Méltó Személyek felsorolását. A nosztalgiába azonban egy kis szomorúság is vegyül, mert a tartalmát nézve az akkori gondolatok túlnyomó része még ma is aktuális, tehát e tekintetben olyan, mintha megállt volna az idő, és helyben toporognánk!

Régóta formálódik a „ Párbeszéd ” újraindításának gondolata, de fontos volt az a pillanat, amikor bizonyossá válik a folyamatos működésének feltétele. Ennek most érkezett el az ideje! Bár a lap még formálódik, de bízom a közös munka eredményében, amely a közösségi lap értékét jelenti.

Rengeteget változott a világ s vele együtt mi is, számtalan kiaknázatlan lehetőséget rejtve, meghagyva a jó illetve a rossz irány választásának szabadságát. Célnk továbbra is: a mai követhetetlen világban a rászorultak és elesettek jószolgálat, valamint pozitív gondolatok társítása gyakorlattal, mely mindenki számára elfogadható eredményt hoz.

Szívesen készítenék egy hosszabb értekezést, vitaanyagot a ma feszítő társadalmi, politikai, gazdasági aktualitásokról, de gyanítom rohanó életünkben sokunknak korlátozott az ideje. Viszont azt változatlanul állítom, amennyiben a társadalom szereplői nem alakítják ki egymás közt a párbeszédet, úgy egyhelyben maradásunk garantált!

Bízom abban, hogy sikerül az 1993. március 05-i Traj Ferenc beköszöntőjében megfogalmazottakat folytatni: olyan pártpolitika mentes lapot jelent, mely nem csak szólni de, megszólaltatni is szeretné a Tisztelt Olvasót.

Kis Varga István

VILÁGVÁLSÁG!

Mondják a bankok, hirdetik magukat a mágnások, számunkra felfoghatatlan összeget bukva, miközben elszegényedésünk folyóit lötytyentik poharukba egy-egy munkaebédnél. Kölcsöneinkkel bélelik szunnyadó párnáikat, majd takaróként rúgnak le bennünket az ágyról. Vagy mondjuk egyszerűen térképnek, hol hálunk? Mert bizony, csak nekünk vannak határaink, (vonallal körberajzolt politika) miközben vízum sem kell a gazdagsághoz. Az országot már teljesen kiáruzták, a polcokon csak a kisember gubbaszt hatalmas adósságaival. A szegénység aranytartaléka talán, egy-egy tojásra, ha futja, viszont azok a tartalékok, miktől rogyadoznak jobbnál jobb országok széfjei, csak egyféleüzetet hoznak, mikben csakis az egyik fél jár jól... Agymosás mindenütt!

Minden illuzionista a bevételt duzzasztja úgy, hogy tapsra áll kezünk. Az Ő törvényeik nem a mieink, nekünk az apró betűs magyarázat jut. Viszont az üt! Hatalmasat!

Tőzsdére viszik értékeink, (alul licitálnak úgyis) valós pénz már egyikünk mögött sem áll, így ha buknak, csak nekünk lesz kevesebb. A szegény ember szaporasága, nem csupán leredukált genetikája. A világ rostáját állandóan szűrik, és mostanában egyre nagyobbak azon a lyukak. Tőke, a mozgásban van. Minél jobban átforgatják a dolgot, annál busásabb a haszon. Folyamatos „adóátrendezésüket” már a kutya se érti, mégis azé a teher, aki „minimál kenyeret” majszol. Érezzük, hogy nem vezet sehová ez a rohanás, de nem tudunk szabadulni az egyre nagyobb követelményektől.

Aki egyszer járomba dugta a nyakát, az csak előre húz. Minden Messiás latorrá szelődül, ahogy elnyerik a választásokat. Történelmet hamisítanak, tanulmányaikból kimaradt az erkölcsstan, az etika, a jellemépítés. Az egyszerű embert azért könnyű becsapniuk, mert egy erősebb, igazságosabb kódrendszerrel rendelkezik, ami alapján nem kellene mázsás törvényrendszerek, zsigerből tudja mit jelent a jóság, és mi a gonosz. Manipulált átrendeződésekkel folyamatosan el lehet venni a javakat úgy, hogy elhiggyük, már közel voltunk a célhoz. Ezért nem adjuk fel soha, hiszen látjuk a célszalagot lebegni, csak egy a baj: az a szalag, az orrunkra van kötve, míg a stafétával futunk. Ja?... hogy melyik csapatba tartozunk?... Nos, kedves olvasó, hovatartozásod magadnak kell eldönteni.

Bartalovics Zoltán

**Április 24-én 14.30-kor
szavaló verseny az Origó-Házban!
Jelentkezz!**

Utolsó pillantás (Pécs, keleti városrész)

Tudod, ha már itt vagy, nézz szét:
a Mecsek patkója lángol.
Hajnalát terítve kérték
aranykincsüket a nyárból

gőz'lő, száradó virágok.
Az utak csak itt kezdődnek
s amerre, ha csorbán járok,
hazatalált röghöz köt le

egy újvilágú zarándok.
Keletere a városi fény
igaz, kolduló halált hoz
az éhező, sosincs-remény,

mégis szerelmeket vonzol
nyirkos oltárai elé.
Csak ki érti tudja, kosztól
terhes por fúj város felé.

Biz' temet'len földre léptem
dörzsölt szemmel e Hazába,
mert mikor születtem, térden
csúszva jöttem a világra.

De akkor nem mondta senki,
hogy ez élet-halál játék,
ami azoknak, igazi
bankókkal teli ajándék.

Nos, barátom, ím' a házam.
Ez a kis pötty a térképen.
Mit kérges szívvel és Lázzal
kegyelmükből elértem.

És még mennyi, mennyi plecsni,
itt a hátszági részen,
mit bujkálva kell keresni
tízezrek bádogszívében.

Vagy a kert, hol fenyő állott,
még gyökerét is kivették.
Pokol-bányagödör tátong,
munkások lelke: üresség.

Erdőt böngész az éhes gép,
a karók nem adnak támaszt.
Csonkolva lóg a szegénység,
rikító varjúhad fáraszt.

Valahol mindig elakad
az ígért szó, s a friss forrás,
mi szomjunk oltja, nem fakad,
szikkadó, cserepes a szánk.

Csak a jussunk, ami járna!
Osztozunk bolhacsípésen,
fejünk alatt hűl a párna,
virrasztva, itt, az alvégen.

Lassan szivárog a reggel,
kéményeket döngöt az ég,
foltos, megfakult sereggel
gyehenna örök tüze ég.

Bartalovics Zoltán

CINKE program

(Civilek Nevezetes Kulturális Eseményei)

A pécsi Origó-Ház 2007 őszén, a korábbi hazai és nemzetközi irodalmi találkozóinkra alapozva létrehozta a CINKE programot. Célunk, a

világ magyarságával való törődés, kapcsolattartás, művészeti, és kulturális értékeink összefogása, bemutatása, alkotóinknak a közönséggel való összelátalkoztatása vallási, politikai, etnikai hovatartozás nélkül. Ennek fényében programunk, egész éves folyamatos kiállítások otthona minden képzőművészeti és kulturális vonatkozásban. Rendszeres író-olvasó találkozók színhelye az Origó-Ház Rádió Mecsekszabolcs, ahol élő adásban kortárs irodalmárok klasszikusokat, és saját verseiket, prózáikat tolmácsolják a rádióhallgatóknak és a stúdióba ellátogató szépirodalmat kedvelőknek. 2008 szeptemberében, egy teljes hónapig szerepeltünk a 2010Pécs EKF (Európa Kulturális Fővárosa) projekthez kapcsolódva kiállításokkal, önálló irodalmi estekkel. Karácsonyra, CINKEfészek néven magas nívóval rendelkező antológiát jelentettünk meg, melyben az ország, és a világ több pontján élő magyarok munkáit mutatuk be. Könyvünk, a Föld számos egye-

teméhez, könyvtárhoz eljutott. Művészeti honlapot hoztunk létre www.origo-haz.hu/cinke címen az interneten, ahol azonnali publikálásra, olvasásra, véleményezésre van lehetőség irodalomban, képzőművészetben egyaránt.

Várkonyi Judit

Téglagyári eldorádó

bokáig jártál téglaporban
bangétákhoz sűrűlő
agyagbányákba döngölt magányodban
(még ma is jelen)
- ez is egyfajta belső száműzetés -
bárhol vagy fent
vagy lent
bár igazán fent soha
csak valami középvonal
az is erődön túlmutató
de apád büszke lánya
(vagy büszke apád lánya)
voltál
már nem fejedt meg soha
túl távoli mint a legendák
mik szóltak róla s ahogy

Kultúra

fogytak a többi téglással
együtt
- égetik rakják kihordják -
majd betoltnak égi kemencékbe
s apád a miska
- többszörös sztahanovista -
a kemencenyílásból rád figyel
bár pillantása már idáig
nem jut el
érezed az elvárásokat
- ebben nőttél fel -
(meglehet nem tudta
remegtél akkor is mikor
kezéből a karót
réges - rég kidobta)
” a miska a miska
a sztahanovista
a szocialista hazáért
verejtékét adta -
hatvan fokos kemencében
csak úgy megy a munka
gyorsabban kell mozogni
jobban jár a levegő ”
- így tanította -
már nem nyomaszt annyira
csak nem szereted ha rád hull
az emlékek zápora
- még most is szívlapát
alakú a tenyered -
(a jaj úgyszeretem
énastrandot helyett
szénlapátolás szalagra)
- nyakad vizes ronggyal
betekerve
gyönyörű nyári nap
sebhelye)
- lángoló pipacstenger a bányapart –

(fejed alá szalmazsákba gyűrve
ne tudják
valami szépet mentettél emlékébe)
- akkor még voltak álmaid is -
néha még idáig hallatszik
a fizetésnap tiornyák
káromkodások zaja
részeg férjeiket
talicskában hazatoló
asszonyok jaja (ilyenkor bambit
kaptunk és krémest a lyukastorkú
varjú bácsi triciklin hordta)
szűk napokon paprikás - sós kenyér
a gyárudvaron termett papsajt
mennyei lakoma kert végéhez
kapaszkodó kukoricás
hosszú didergések sóhaja
(nagykes balta elől esti meseként
anyánk sáros kötényéhez bújva
(reggel mintha mi sem történt volna
(csendben összeszedtük a falról
levért néprádió darabjait)
- békekölcsön jegyzés - húzás
3 - 5 éves tervek mentén
már jól beidomítva -
ment rendben a munka
épült szépült minden
lett nagyképernyős tévénk
alba régia
csak a lelkünk rongyolódott
végleg valahova
épp úgy mint a miska
téglás – bocskora.

Geiger Erzsébet

A r é z

Kisiskolás koromat idéző játék – áldott jó rajztanítónőm módszere: „- fogd a kezedbe a grafitceruzát, és rajzolj valamit úgy, hogy közben nem emeled fel a papírról egyszer sem: ” – mondta Juli néni. Ákom-bákomok lettek, de volt közöttük néhány egészen jól sikerült rajz. Miről jutott eszembe ez a cirka 50 évvel ezelőtti játék? Elárulom -, valami különleges, egyedi, frappáns ötletet valósított meg egy magyar ember – „Drótász” – ahogy

néhány barát nevezi, Balogh János grafikust. Őt szeretném bemutatni. Már fiatal korában kedvenc időtöltése volt a rajzolás, szobrászkodás, foglalkozott grafikával, karikatúrarajzolással, fafaragással és amatőr bábosok részére bábkészítéssel itt. Iskolai tanulmányai mellett a MÁV, a VASAS, a DÉSI HUBER képzőművészköroket és az IPARMŰVÉSZETI ISKOLA esti rajztanfolyamát látogatta. Főleg magánúton tanult rajzolni, Tapolcsányi Boldizsár csömöri festőművész értő segítségével. Akkoriban, a művészi pálya helyett mégis megélhetési szakmát kellett választania, a szerszámgépipari technikum elvégzése után, pályakezdőként gépipari cégnél gépmunkásként, később termelésirányítóként, műszaki technológusként, szerszám-, és célgép tervezőként, majd vállalati szervezési vezetőként dolgozott. Rajzolásai adottságait másodállásban a Magyar Rádió nyomdájánál hasznosította, ahol 16 évig könyvborítókat tervezett, könyv-illusztrációkat, plakátokat készített és nyomdai alkalmazott grafikai előkészítést végzett. Nyugdíj előtti éveiben a Főegyházmegyei Hivatal Budavári Érseki Palotájában rekonstrukciós beruházási és belsőépítési munkákat koordinált, épületgondnokságot irányított 1995-ig. Nyugdíjazás után nyílt csak lehetősége szunnyadó művészi érdeklődésének kibontakoztatására. Ekkor alakította ki a „rézhuzallal való rajzolást”, az ún. rézhuzal - formációs grafikát (drótgrafikát-rézhelikát). E képi alkotásaival – barátai és ismerősei bátorítására – 2002-ben lépett először a nyilvánosság elé, a Magyarok Világszövetsége Házában festőművészekkel közösen rendezett kiállításon. Azóta folyamatosan több felkérésnek és meghívásnak is eleget tesz – rajz-tanulmányokat, portrékat, plakátokat, kollázsokat, tájrajzokat, karikatúrákat, könyvborítókat, faszobrokat, rézhelikát sík- és térplasztikákat, az ún. formációs drótgrafikákat mutat be. Mi is az a rézhelikát?A grafikával továbbra is erős kölcsönhatásban lévő, annak műfaji sajátosságait képviselő, de a rézhuzal által sajátos jegyekkel bíró új képzőművészeti ág. Finom, művészi átmenet a grafika és új törekvés harmóniája. A kortárs művészet legújabb törekvése, mondhatjuk - a rézhelikát reneszánsza. A rehet nagyon régen használják műalkotások alapanyagaként, gondoljunk csak a rézmetszetekre, vagy ötvözőként a bronzszobrokra. Balogh János egy új önkifejezési módot valósított meg (valahol az iparművészet és képzőművészet határán). Már elsajátítva a grafika, fafaragás a szobrászat alapelemeit, - tovább lépett. Feltette magának a kérdést: mi lenne, ha a vonalak fényesek lennének? A játék komollyá vált: kiválasztotta az ideális alapanyagot és munkához látott. Különös, hogy a drótnak (rézhelikáknak) két vége van,

és szép is a szimbolikus ábrád erről! Ez a jellegzetes Balogh Jánosi szimbolika, amit csakis Ő álmodhatott meg, a rá jellemző egyedi módon, játékosan jeleníti meg megálmodott világát. Egyaránt használ vörös- és sárga rezet, az elektromos iparban járatos, átlátszó lakkréteggel (zöld színű patina, azaz oxidréteg keletkezne nélküle) védett huzal formájában. A rézhuzal alapvetően korlátozott vonal anyag. Nincs tónusa, mélysége, árnyéka. A képi megjelenése mégis felkelti a szemlélő figyelmét.

Selyemfényű csillogása különös, kellemes és izgalmas ígéretekkel vezeti végig a szemet a vonal ívelésén. Szolid csillogása kompenzálja a tónus hiányát, megerősítheti a mű mondanivalóját. Érdekes, egyéni hatást lehet elérni vele. Ez, az első magyar-, de talán a világon egyedüli, egyéni rézgrafika az alkotónak, Balogh Jánosnak sikerült. Elolvasta, Soltra Elemér pécsi egyetemi tanár, plakett művész, A RAJZ TANÍTÁSA című tankönyvében azt a néhány sort, hogy vonalnál lehet drótot is alkalmazni. Miért ne? Már sokan alkottak a dróttal és rézhuzallal, alkotások kiegészítésénél, kollázsoknál használták. De vonalrajz stílusban, ezen a módon, ahogy János teszi, sem ő, sem én még nem találkoztunk vele.

A művész alkot bonyolult, és egyszerű vonalvezetésű képeket is, a legjobbak azok, amelyeket egyetlen szálból, mindenfajta megszakítás nélkül alakít ki. Háttérként használ különböző színű textilt: franciabársonyt, filcet, szövetet, fát, kerámiát, követ; a réz mindenén jól mutat. Készít képeket és térplasztikákat. 5 méter huzal esetében például, a munka közepén a fele „rajz” már készen van, vigyázni kell, hogy a hajlított rész már ne sérüljön meg, a másik fele még egyenes, vigyázni kell, nehogy még hajlítás előtt sérüljön, deformálódjon a hátralévő rész. S ebben a drótgombolyagban legbelül ott a művész, aki értő és érző kezei által fejezi ki gondolatait érzéseit, megálmodott vágyait. Önkifejezés mesteri fokon. Minden egyes gombolyag engedelmessé válik az Ő kezei által, megmutatja a művész lelkét. Új művészet, művészi ág született, valódi „Hungarikum”. A Művész fontos dolgot tanít – azt, hogy a Mű ott lapul a közelünkben, szerszámaink, eszközeink, mindennapos használati tárgyaink között. Csak meg kell találni. Hazánk számtalan városában, és külföldön (pl. Stuttgartban), 2002 óta, közel 90 kiállításra volt eddig lehetősége. 2008 tavaszán Pécsen, az Apáczai Nevelési és ÁMK Művelődési Ház Galériában volt kiállítása. Akkor ismertem meg személyesen Jánost és lenyűgöző alkotásait. Idő közben büszkén vállalom, barátok lettünk. Nagyon örülök, hogy kérésre csatlakozott hozzánk a Pécsi Origó-Házban ténykedő CINKE csapathoz. Annak még jobban örülök, hogy idén lehetőségünk van kiállítani alkotásai egy csokrát. Minden művészkedvelőnek, kíváncsi érdeklődőknek, akik valami újra szeretnének rácsodálkozni, szívből ajánlom, nézze meg a kiállítást, ami most itt, Pécsen a keleti városrészben lesz látható, áprilisban néhány hétig. Magam részéről gratulálok barátomnak a nagyszerű ötletéhez és szenzációs alkotásaihoz.

Fuchs Izabella

Az Origó-Ház Egyesület munkássága a Keleti Városrészben

A Pécs-Baranyai Origó-Ház Egyesület Pécs város keleti városrészében, Mecsekszabolcson helyezkedik el, egy épület komplexum területén belül, mely infrastruktúrát, valamint működési lehetőséget biztosít az Egyesület számára. Az Egyesület fő profiljai közé tartoznak a lakossági kohézió erősítésére vonatkozó törekvések, különböző programcsomagok által, melyek öt fő témakör szerint rendeződnek.

Ezen témakörök, melyekről mélyebb tájékoztatást a Párbeszéd c. újság cikkei nyújtanak az olvasó számára, a következők: a Környezettudat, Kultúra, Biztonság Program, Jószolgálat, valamint az Egészség-Sport Programok. Ezen területeken Egyesületünk törekszik a minél szélesebb körű társadalmasítás elérésére, lakossági fórumok, tájékoztatások által, lehetőséget biztosítva a problémák magasabb szintű kezelésére, az együttműködő hatóságok, minisztériumok, illetve önkormányzat által.

Célunk a problémák hatékony kezelése, valamint aktív információs civil bázis folyamatos működtetése a városrészben, valamint a civil érdekérvényesítés előremozdítása, civil szervezetek regionális együttműködései által. Ennek érdekében hoztuk létre a CIVILÉSZ (Civil Érték Szövetség) hálózatot, mely helyi szintű kezdeményezésként lett életre hívva. Ezt követően regionális kapcsolatteremtéssel olyan információs hálózattá alakult, mely az öt témakör bevonásával minden szinten képes egymást segítő kapcsolatrendszerével támogatni a civil érdekek érvényesítését.

A tevékenységek konkrét megvalósulásai a következőképpen zajlanak:

Folyamatos Civil Zöld-Pont Tájékoztató Iroda fenntartása, üzemeltetése, Fogyasztóvédelmi Klub üzemeltetése a lakossági panaszok érvényre juttatása céljából országos terjedelmű folyóirat szintjén, Városüzemeltetési- Pont működtetése kiegészítve a Pécs Holding Zrt.-t a keleti városrészben, valamint Közbiztonsági Pont üzemeltetése a közbiztonság társadalmasítása, illetve a bűnmegelőzés hatékonyra tétele céljából, konzorciumban a Pécsi Rendőr Főkapitánysággal.

Programjaink rendkívül színes skálán mozognak, lakossági igény felmérések alapján szerveződnek, valamint munkánk során törekszünk minél szélesebben szegmentált célcsoportokhoz eljutni. Programjaink folytonosságát az éppen aktuális pályázatok felkutatásával, illetve megvalósításával tesszük fenntarthatóvá, ezáltal is biztosítva a szükséges forrásokat a nívós események biztosítására Pécs keleti városrészében.

Az Origó-Ház Egyesület kiemelten kezeli a kultúra témakörét, mely legfőbb vívmánya a CINKE program (Civilek Kulturális Eseményei). E programsorozat keretében az Origó-Házban állandó kulturális programok, kiállítások, író-olvasó találkozók, koncertek zajlanak, élő rádió adással eljuttatva a helyi lakosokhoz is a kultúrát. Alkalmanként az EKF-hez kapcsolódóan megjelenítjük programjainkat a belvárosban is.

A közbiztonságot is kiemelten kezeljük, tekintettel a városrészben előforduló bűncselekmények mennyiségére. A közbiztonság társadalmazása érdekében közbiztonsági akadémiákat, road-show-kat szervezünk a rendőrséggel közösen, mely elsődleges célja a lakossági prevenció, valamint a figyelemfelhívás. A jószolgálat területén folyamatos lakossági panaszok kivizsgálása történik meg fogyasztóvédelmi klubunkon belül, illetve a lehetőségekhez igazított lépések, megoldások találása a károsultak tekintetében. A fenntartható fejlődést szem előtt tartva, jelentős lépéseket teszünk a környezetvédelem területén is, folyamatos lakossági tájékoztatások által, melyeket Civil-Zöld Pont Tájékoztató Irodaként alkalmazunk. Mindemellett állandó a szóróanyagok elérhetővé tétele. Programjainkba igyekszünk minél több fiatal bevonni, tudati formálásuk, illetve a szüleikre való pozitív hatás gyakorlása céljából. Végül, de nem utolsósorban az egészségvédelem- sport tekintetében is gyakoriak a programok, vércukormérések, tanácsadások, sport rendezvények szervezésével, melyre szeretettel várunk minden kedves érdeklődőt.

Az Origó-Ház mindezen tevékenységi köre azon filozófia köré rendeződik, hogy mindenkinek a saját környezetében kell elkövetnie a tőle telhető legtöbbet, környezete jobbítására, élhetővé tételére, biztosítva ez által a fenntartható fejlődést a felnövő generáció számára is. Fő mondanivalónk az összetartás, összetartozás erősítése, mely által előtérbe kerülhet a civil- lakossági érdekérvényesítés, elősegítve ez által a település identitás tudatát.

Április 24-25. Közösségi napok az Origó-Házban!
Szeretettel várunk!

Kórház az erdő szélén

(a Pécsbányatelepi Kórház története)

Pécs környékén a szénbányászatot a múlt század közepén az Első Dunai Gőzhajózási Társaság kezdte. A bővülő üzemben az ott dolgozó bányászok és a hozzájuk települt családtagok számára, a sebesültek ellátására helyi kórház igénye merült fel. Az 1854. évi bányatörvény értelmében az önálló bányapénztár a század közepén megépítette a mai kórház elődjét. A kórház 1914-re 40 ágyra bővült, 1924-ben pedig nagyobb épületet kapott az ún. legényotthonban, ahol 64 ágygal működött. A bányorvosi körzeti betegellátás számára is szakmai háttérrel biztosított a műtővel, röntgennel, gyógyszerházzal. 1934-ben 72 ágyra bővült a kórház és a sebészeti műszerezettség is korszerűsödött. Ekkor 2 orvos, 2 adminisztrátor, 3 ápoló és két-két szakácsnő, mosónő, takarítónő, és egy fűtő volt alkalmazásban. A háborús időkben nem történt jelentős változás. 1944 novemberétől 1944-ig a kórház megbízott orvosokkal működött. 1949-ben az újjászervezett Országos Bányapénztár egy ideig üzemeltette, megszűnésével a volt „Bányakórház” a pécsi Városi Tanács igazgatásába került és már nem csak bányászbetegeket kezelt, hanem minden rá-

Visszatekintő című rovatunkkal, egy kis szelet múltat szeretnénk visszacsempészni, a 90-es évek elején megjelent Párbeszéd újságok segítségével.

szorulókat felvett. Szakmai előrelépést jelentett, hogy 1950-ben két orvos került a pécsi klinikáról a kórház élére: Schwarz János, mint belgyógyász és kórházigazgató, valamint Gogev Czani Dimitrov a kitűnő sebész. Belső átalakításokkal 1959-re már 120 ágyas lett a kórház. Újabb jelentős szakmai bővítést jelentett, hogy a 20 ágyas nőgyógyászati osztály élére Görcs László főorvos került, aki nem csak a nőgyógyászati betegellátást biztosította, hanem cytológiai szűrővizsgálataival a kórházi ápoláson túl a megelőzés gyakorlati munkájában is jelentős szerepet vállalt. A kórház működésében új szakaszt jelentett a megye egészségügyében végrehajtott integrálás. Felmérték a kórház helyzetét, a betegellátás szükséges és lehetséges ellátásának problémáit. A fertőző osztály létrehozása a várható nagy költségek miatt nem valósult meg. 1977-ben a Kórháznak 150 ágyas szociális otthonná való átalakítása is számításba jött, az itt megszüntetendő ágyak a Megyei Kórház Rákóczi úti részlegének bővítését szolgálták volna. A kórház vezető főorvosai mind a bel-, a sebészeti és a nőgyógyászati osztályok személyi és műszeres ellátásának hiányosságait tárták fel, de éveken át nem történt jelentősebb változás. Az orvosok nehéz körülmények közt is végzett

lelkes szakmai munkája biztosította a kórház jó hírét és népszerűségét, főleg Pécs I. kerületének betegei között, akik a kórházat magukénak tekintették. 1978-ban újrászóba jött, hogy fel kellene számolni a Megyei Kórházhoz integrált ún. II. osztályok működését, ágyaikat szét kellene osztani a Megyei Kórház osztályai között. A kórház helyzetét felmérő elemzés kimutatta, hogy szükséges a nehéz körülmények között működő kórház profiljának átalakítása. A krónikus betegek kezelésére ágyszám bővítés vált indokolttá, így a kórház mindinkább a

A Pécsbányatelepi Kórházat a Pécsi Önkormányzat 2000-ben megszüntette. A 146 éves kórház a gazdasági megszorítás áldozata lett. Az ott ápolt idős betegeket a Tüdőszanatóriumban helyezték el, ami már szintén megszűnt.

hosszú időt igénybevevő betegellátás irányába haladt. Végül 1982-ben hosszas vajúdas eredményeként 120 ágyas „hosszú ápolású részleg” alakult ki. 1981-ben a kórház helyzetének és a betegellátás igényének széleskörű felmérése kimutatta, hogy a krónikus ágyak szervezése szükséges. Ezt a demográfiai mutatók indokolták, amely szerint a 60 éven felüliek létszáma

néhány évtized alatt megkétszereződött és az arány további ilyen irányú eltolódása várható. Az új profilú gyógyító tevékenység 1982 szeptemberében indult meg, mely alapvető változást jelentett. Az idős betegek ellátása különleges bánásmódot, szakmai képzettséget, figyelmet, türelmet, szeretetet igényel. Az idős betegek többféle egyszerre fennálló betegségeinek kezelése már az orvosi tanulmányok kezdetén a lelkiileg alkalmas orvosok ilyen irányú beállítottságát igényli. A komplex rehabilitáció terén csak így várható gyakorlati eredmény. Ezt az intézményben történő fizioterápiás kezelések, gyógytorna, masszázs biztosítják. Másrészt jelentős segítséget nyújtanak a rendi nővérek a pszichológiai és szociális rehabilitáció szempontjából, akik az ápolás rutinfeladatain kívül a vallásgyakorlás és hitélet segítségét is biztosítják. A kórházban 1989 óta működik Assisi Szent Ferenc lányai rendi tagjai számára 1990 augusztusában nővérszállás nyílt meg. A megszentelés országos ünnepnek számított. Assisi Szent Ferenc szobra a kórház parkjának nemcsak díszé, de sokban jelképe is.

Konkoly Thege Aladár

Látogasson el az Origo-Ház egészségprogramjaira
2009. április 25.-én!

„MI ÉNK A VÁROS”

Az Origó-Ház nagyon jó lehetőségnek tartja a város által nyújtott esélyt, amelyen saját csapattal, a szabolcsi települést képviselve vesz részt a vetélkedő sorozatban.

A project megvalósításával célunk a település életében a hagyományok felélesztése és folyamatossá tétele. Olyan öntevékeny lakó közösséget szeretnénk létrehozni, amely nem csak megfogalmazza a problémákat, hanem kezeli és meg is oldja azokat.

Az Origó – Ház számára ez a fenti kihívás nem pusztán játékot jelent, hanem egy olyan lehetőséget, amiben megmutathatjuk azokat az értékeinket és „kincseinket” amelyeket 1986 óta az Origó – Ház összegyűjtött, magába integrált az élet különböző területein.

Tavaszi Ünnepe, Ostoros Népi Felvonulás ÁPRILIS 24-25-én az Origó – Házban!

P É N T E K, a kultúra napja

10.00-12.00. Gyermekkönyv bemutató: Konyecsi Zsuzsanna gyermekverses könyv bemutatója, az óvodás gyerekeknek, falfirka rajzolás, zene, ének.

13.00-16.00 Önkéntes Véradás! Adj vért, hogy életet mentess! A segítségden kívül fontos teszt eredményekhez juthatsz, mely segít eligazodni saját egészségi állapotoddal kapcsolatban.

14.00-14.30 Az esemény hivatalos Megnyitója – valamint Békés Lajos Bácsi Helytörténeti Emlék Múzeum Megnyitója: A rendezvény egy jelképes fa elültetésével és a helyi történelmet feldolgozó múzeum megnyitásával fog hivatalosan elkezdődni.

14.30 -tól megkezdődik a Szavaló Verseny, amelyre még mindig jelentkezhetsz! A verseny 2 kategóriában kerül megrendezésre, felnőtt és gyermek kategóriákban.

17.00 - 19.30 Exkluzív író - olvasó találkozó, a CINKE program szervezésében, **gitár művészek** fellépésével színesítve.

Az esemény alatt ingyenesen megtekinthető Balogh János világon egyedülálló rézgrafika kiállítása !

S Z O M B A T, a zsongás és a kavalkád napja

8.30.-Íjászverseny, Partnerünk a Szabolcs Fejedeleme Hagyományörző Íjász és Lovas - Íjász Egyesület rendezésében. Helyszín: rekultivált homokbánya. Jelentkezz !

10.00 - 17.00 Egészség nap: Vérnyomásmérés, egészséges életmód tanácsok, grafológiai elemzések, gyógyteák és bio ételek, saláták bemutatója, előadás a Pí vízről,..

10.00 - 13.00 Helyi Borok Versenye, ahová még mindig benevezheted a borodat! Előadás a borkultúráról, borkóstoló a helyi borokból az **Arzenál** cég és **Gergely Attila** borlovag közreműködésével.

10.00-11.00 Környezetvédelmi előadás Mecsekszabolcs növényzetéről, élővilágáról, erdőtársulásairól: Előadó **Dr. Kevey Balázs Egyetemi professzor**

10.00-14.00 Alternatív energiaforrások: Napelemek, Napkollektorok kiállítása

11.00-12.00 Közbiztonság 1.: Előadás a biztonságos közlekedésről, az alkohol és a drog hatása a vezetésre. Előadó: **Nagy Ferenc**

10.00-14.00 Közbiztonság 2.: A **Baranya Megyei Rendőrség** kitelepül 1 sátorral és tájékoztatót, teszteket készít és szóróanyagot oszt.

10.00-17.00 Főző és sütő versenyek: vegyes pörkölt főző és pogácsasütő verseny, amelyre még Te is benevezhetsz !

13.30-14.00 Kisbíró választás: Autentikus, a régmúltat idéző kisbíróválasztás

14.00-16.30 Ostoros felvonulás: Hagyományteremtő Ostoros Népi felvonulás, játékok! Az esemény az Origo – Házból gyalogos felvonulással indul a Bródy térre, majd le Fő térre, ahol népi parádé következik.

16.30 – 17.00 A Hidasi Kardoss Színjátzó kör „Bezzeg az én barátom” című padlásszínház előadása.

17.00 - 17.30 Fellép **Kiss Kata énekes-előadóművész**

17.30- 18.00 Szabolcsi autentikus népi mondák

18.00 – 20.00 Zenél **Dr. Kevey Balázs zongorista-énekes** örökzöld slágereket

19.00 – „ A végén csattan az ostor! ”

A fent meg hirdetett versenyekre a rendezvény napjáig elfogadjuk a nevezést, a következő címen: origo@origo-haz.hu valamint a 72/238-888-as számon/10.m.

A „ Miénk város ” vetélkedőben az Origó-Ház Egyesület a mecsekszabolcsi településrészt képviseli. Kiváló alkalomnak találjuk a város által e játék révén nyújtott bemutatkozási lehetőséget, hiszen e terület jelentős történelmi háttérrel tudhat maga mögött. Ezt a gazdag múltat szeretnénk bemutatni a Tisztelt olvasónak, hogy részletesebb, mélyebb ismeretekkel rendelkezzen. Ha a jövőben ebben az irányban hagyja el a várost, vagy munkája, magánélete ide hívja, gondoljon majd e városrész történelmi momentumaira, melyeket az alábbiakban megkísérlünk úgy bemutatni, hogy kellően összefoglaló ám mégis részletes legyen.

A település „ kincses ” mivoltát emlékei, értékei, azaz a történelme határozzák meg. A szép természeti környezet áldás az itt élőknek. A település a nevét a hagyomány szerint Szabolcs vezértől kapta. Mecsekszabolcs ma Pécs város része, egykor önálló településként létezett. A kedvező földrajzi viszonyok, bővizű források, a vadban bővelkedő erdők már az ősidők emberét is e tájra vonzották. Mecsekszabolcs legrégebbi régészeti emléke a kőkorszakból való. Új kőkorból származó szórványemlékeket is ismerünk, s a Lengyel-kultúra nyomai is fellelhetők a településrészben. A mai újtemető és az ettől délre eső terület fekvése alapján, ezt a telepet említik a mecsekszabolcsi „ elpusztult földvárként ” a szakirodalomban. Az 50-es években a mecsekszabolcsi régi temető mellett, pinceásáskor feltehetően X-XI.századi sírokat találtak. Az elkallódott leletek között gyöngysor, kardmarkolat, zabla és kengyel is volt, emellett ló csontok, melyek lovas temetkezésre utalnak. A település eredetlegendája is e korhoz kötődik, Szabolcs vezér emléke máig megmaradt a helyi mondákban. Mecsekszabolcs első írásos említése 1058-ból származik. 1290-ben a pécsi káptalan által állított (egyházi) nemes tanúk között szerepelnek szabolcsiak, más környékbéli nemesek közt felsorolva. 1554-ből ismerjük név szerint az itt lakókat, a török adóösszeírásokból. Ekkor 24 család élt összesen a településen. 1620-ban már említik az újjáépült templomot. A település címerében látható szőlőfürt nem véletlenszerű, első említése az itteni szőlőművelésnek a XVI. századból származik. A pécsi borvidék emlegetett borai között a szabolcsi fehérborról a XIX. században is elismerően szólnak a múlt feljegyzései, valamint arról is, hogy a XX. közepéig a települést önálló gazdag kézműves ipar, kereskedelem, szolgáltatás és mezőgazdaság jellemezte. A település önmagát is eltartotta, sőt Pécs város életéhez meghatározóan hozzájárult.

Bár már korábban folytatott a Székesegyházi uradalom szénkitermelést a településen, 1868-ban a DGT (Dunai Gőzhajózási Társaság) a szénvidék legértékesebb területet bérelte ki. 1937-ben nehéz gazdasági helyzetben az elégtelen bér és a nyomorúság hatására február 23-án a vasasi bányakerület munkásai ellenállásba vezették a bányászokat. A szabolcsi csendőrors a szabolcsi temető mellett a Csértetőn tartóztatta fel a tömeget és a munkások közé lőtt. A helyszínen több bányász is meghalt, erről emlékezik meg a Bányászvértanúk Emlékműve.

Tíz falu templomaként Szent István idejében épült a Szent Mihály Plébánia Templom 1724-ben Nesselrode gróf püspök és Kapucsy György helynök bőkezűségének köszönhetően újjult meg.

Mecsekszabolcs központjában tekinthető meg a fent említett templom, a Fő tér, a felújított Lelovics-kert, és a Szabolcs vezér emlékműve.

A jövőbe kivezető utat a múlt gyökereihez való következetes visszatérés adhatja meg a településrésznek.

Mindenkinek ajánlunk egy kellemes sétát a friss levegőn, a történelmi múltban egy üde tavaszi napon.

Lebedy János, Szilovics Judit

Pécs – szócikkekre bontva

Nagy fába vágta a fejszéjét a Pécs Lexikon Konzorcium, amikor eldöntötték, hogy a 2010-es esztendőben megjelentetik a Pécs Lexikont. A kiadvány elkészítésének egy jelentős szakasza zárult le 2008. októberében – eddig lehetett ugyanis címszó-javaslatokat küldeni. A lexikon készítése azóta is jó ütemben halad, így a jövő évben már szemezgethetünk a Pécs Lexikon szócikkei közül. Magyarországon városlexikon mindössze egy jelent meg, az 1973-as Budapest Lexikon, így a baranyai megyeszékhelyről készülő kiadvány lehet az ország második olyan lexikonja, amely kizárólag az adott városhoz köthető szócikkeket tartalmaz. A tervek szerint jövőre megjelenő két-kötetes, 1200 oldalas, 10 000 szócikket tartalmazó kiadvány a helyi lakosokkal együtt készül, ugyanis a szerkesztők lehetőséget biztosítottak arra, hogy bárki javaslatokat, esetleg már kész szócikkeket küldjön. Az eljuttatott címszavakból a Tanácsadó Testület tagjai által kiválogatott, szakmailag kiváló pécsi szakemberek fabrikálnak végleges szócikkeket. A lexikon megmozgatta a pécsiek fantáziáját, a kezdeményezéshez a lakosok javaslataikkal, a pécsi cégek pedig támogatásukkal járultak hozzá. A lexikon az enciklopédiák és az atlaszok sajátosságaiból is átvesz néhány elemet, így a Pécs Lexikonban is lesznek név- és tárgymutatók, függelékek, mellékletek, összehasonlítások, diagramok, statisztikai elemzések, melyeknek köszönhetően a kiadvány könnyen kezelhető és átlátható lesz. A vaskos kiadványhoz DVD-melléklet is társul, melyen archív filmek, rengeteg kép, művészeti és kulturális produkciók találhatók majd, illetve háromdimenziós animációs filmek a világörökség részét képező ókeresztény sírkamrákról. A lexikon a kiadó útján a tavalyi év szeptemberétől már előrendelhető, így kedvezményes áron az elsők között lehetünk azok, akik a kezükbe vehetik a kiadványt. A Pécs Lexikon által városunk értékeit jobban megismerhetjük majd, ezáltal pedig erősödik a helyi emberekben a városhoz való ragaszkodás. Tudatosul bennünk, milyen páratlan természeti és épített örökségek között éljük mindennapjainkat. Közlebb kerülünk a városban működő kulturális intézményekhez, klubokhoz. A Pécs Lexikon hasznos segítsége lehet az Európa Kulturális Fővárosa évében és 2010 után Pécsre látogató hazai és külföldi turistáknak.

Palotás Péter

Választási dömping Pécssett

Mozgalmas napok várnak Pécsre, ugyanis az elkövetkező hónapokban négy választást is tartanak a baranyai megyeszékhelyen. Előbb május 10-én polgármestert választathatunk, valamint ezen a napon a 8. önkormányzati választókerületben élő polgárok dönthetnek arról, ki töltsen be a Gáspár Gabriella Fideszes képviselő lemondása miatt megüresedett helyet a közgyűlésben. Június hetedikén aztán újra dupla választást rendeznek, ekkor a Baranya 3. számú egyéni országgyűlési választókerületében kell időközi voksolást tartani, és ugyanezen a napon lesz az európai uniós választás is. Mint ismert, új polgármester választására azért van szükség, mert Tasnádi Péter polgármester hosszú betegség után januárban elhunyt. Lapzártáig hárman jelentették be indulásukat a polgármester választáson. A Fidesz-KDNP színeiben a 2006-ban mindössze pár száz szavazattal alulmaradó Páva Zsolt indul, aki miután konzultált az ellenzéki párt elnökével, Orbán Viktorral, már el is kezdte kampányát. Ugyancsak harcba száll a város vezetéséért az MSZP-ből távozó Juhász István, aki Toller László „jobb kezének” számított az MSZP-n belül. A Magyar Szocialista Párt (MSZP) Szili Katalint, az Országgyűlés jelenlegi elnökét indítja a megmérettetésen. Az Összefogás Pécsért Egyesület (ÖPE) elnöke, Kővári János nem csak polgármester választást tartana, hanem a közgyűlést is feloszlathatná, ugyanis szerinte a városnak új polgármester mellett új képviselő-testületre is szüksége van, hiszen csak így nyílik esély az érdemi változtatásokra. Miután a közgyűlés tagjai leszavazták a testület feloszlását, az ÖPE Páva Zsoltot támogatja a megmérettetésen. Az MDF részéről Füredi Péter olyan polgármester-jelöltet tartana elfogadhatónak, aki vállalná, hogy felülvizsgálja a Hőerőművel kötött szerződést, valamint a parkolási rendszert is átalakítaná. Az előzetes hírekkel ellentétben a Jobbik Magyarországért Mozgalom-Párt nem indít jelöltet a polgármester-választáson. Miután a Szigetvári Városi Bíróság kimondta a két éve kómában lévő Toller László cselekvőképességét kizáró gondokság alá helyezését, a volt polgármester elvesztette választójogát, így parlamenti mandátumát is, a Baranya 3. számú egyéni országgyűlési választó körzetében, Kertvárosban élő lakosok tehát az európai parlamenti választásokkal együtt arról is dönthetnek, a jövőben ki képviselje a városrészt az Országgyűlésben.

Palotás Péter

KÖRNYEZETVÉDELMI OLDALAK

Az Origó-Ház **Civil Zöld-Pont Tájékoztató Irodaként** is működik, ebből is adódik, hogy a környezetvédelem kérdésköre az egyik legfontosabb téma számunkra, mert hatásai globálisan mutatkoznak az egész bolygóra vetítve.

A környezetszennyezés hatásai megjelennek az *éghajlatváltozásban*, a *természeti katasztrófákban*, az *állatvilágban*, valamint az *emberekre* gyakorolt hatásában. Fontos, hogy tegyünk környezetünk megóvása érdekében, az alább említett módszerek, pl. megújuló energiák használatával, valamint a környezettudatos életmód kialakításával.

A környezetszennyezés:

- Országsszerte több mint 800 helyszínen kezdődhet meg annak a mintegy 75 ezer köbméter illegálisan lera-
kott hulladéknak az eltakarítása, amelyre 34338 állampolgár személyi jövedelemadója egy százalékát ajánlotta fel. A pályázat eredményhirdetése ma volt.

- A Kercsi-szorosban a Volganyefty-139 tankhajó kettétört és 4000 tonna pakura öm-
lött a Fekete-tengerbe Összegyűjtéséhez 200 ember látott hozzá.

- Ha tovább folytatódik a környezetszennyezés, illetve a tendencia, akkor az éghajlat-
változás legnagyobb veszélye a **globális felmelegedés**, mely nemcsak környezeti,
hanem ökológiai katasztrófákhoz vezethet, mely egyben súlyos társadalmi problémák-
kat is felvet.

- Hihetetlennek tűnik, de a jelek szerint idén teljesen eltűnik az Északi-sarkot borító
jégtakaró. A The Independentben megjelent cikk tanúsága szerint nyár végén akár
egy vitorlással is el lehet majd érni az Északi-sarkot a nyílt vízen. Ez a klímaváltozás
hatásainak egyik leglátványosabb és legaggasztóbb jele.

Eltűnőben a világ tíz természeti csodája!!:

Az Amazonastól a Himálájáig a világ tíz természeti csodá-
ja néz szembe a pusztulással, ha a klímaváltozás a jelen-
legi ütemben folytatódik. Továbbá jelentősen befolyásolja
majd bolygónk éghajlatát az ózonlyuk XI. század második
felére prognosztizált bezárulása, állítják a folyamatot tanulmányozó klimatológusok.

Az ilyen hőhullámok, mint amitől Európa most is szenved, gyakoribbá válnak a jövőben az éghajlatváltozás hatásai miatt. Sok hazai állat- és növényfaj sem tud alkalmazkodni az éghajlat gyors változásához, és egyedszámuk várhatóan csökken vagy kihalnak. A környezettudatosság elterjedésének azért is van kiemelten fontos szerepe a mai világban, mert minden negyedik emlősfaj a kihalás szélén áll.

Állatvédelem: A veszélyeztetett fajok kereskedelmével foglalkozó világtalálkozó

előtt a *WWF*, a nemzetközi természetvédelmi szervezet tízes listát állított össze azokból a fajokból, amelyek fennmaradását leginkább veszélyezteti a velük való kereskedelem. Megmentésükre azonnali, globálisan összehangolt cselekvésre van szükség. Ezek: **a Heringcápa, Tüskécápa, Fűrészcsőrájáék, Tigrisek, Ázsiai orrszarvúk, vörös és rózsaszín korallok, Európai angolna, Elefántok, Ember-**

szabású majmok, Valódi mahagóni.

A *WWF* listáján a legvesélyeztetettebb fajok szerepelnek, melyek a velük való kereskedelem miatt kerültek a kipusztulás szélére. A tigris és az ázsiai orrszarvú megmentése például folyamatos intézkedéseket igényelt az elmúlt évtizedek során, de fennmaradásukat továbbra is fenyegeti többek között az orvvadászat és az illegális kereskedelem.

Mások, különösen tengeri fajok, azért szerepelnek a listán, mert populációik létszáma erőteljesen megfogyatkozott, olyan nagy számban kerültek a világpiacra az utóbbi években. - A globális felmelegedés következtében olvad a sarkvidék, a *jegesmedvék* otthona. Megmentésükért és a klímaváltozás lassításáért különleges eszközt vetett be a *WWF*: jegesmedve bocsoknak keresnek "virtuális" örökbefogadó szülőket. 50 magyar állatvédő csatlakozott egy zajos, de békés páneurópai tüntetéshez Brüsszelben, melynek célja a bébi fókák megmentése.

A nemzetközi demonstráció a fókából készült termékek importtilalmát kérte az Európai Bizottságtól.

Kis Varga Bettina

A Pécs-Baranyai Origó-Ház Egyesület Civil Zöld-Pont Irodája és egy NCA pályázat kapcsán kerültünk kapcsolatba a pénzesgyőri környezetvédelmi és kulturális szervezettel, a Pangea Egyesülettel. CIVILÉSZ hálózatunkhoz csatlakozva több közös, sikeres programot szerveztünk. Ezúton szeretnénk bemutatni őket:

Pangea Kulturális és Környezetvédelmi Egyesület

Egyesületünket 1991-ben alapították a környezet- és a természetvédelem iránt elkötelezett fiatalok. Az elmúlt 18 évben egyre bővült tevékenységeink köre: természettudományos ismeretterjesztés; környezeti nevelés; a Bakony természeti és néprajzi értékeinek kutatása és

megőrzése; aktív természetvédelmi beavatkozások; a gazdálkodás, a hulladék- és szennyvízkezelés környezetbarát módszereinek elterjesztése.

2005-re önkénteseink munkájának köszönhetően felépült Pénzesgyőrben oktatóközpontunk, mely 2008 óta akkreditált erdei iskola. Az erdei iskolás programok mellett, tanfolyamokat, táborokat és túrákat is szervezünk.

Idén április végén indul, minden évben nagy népszerűségnek örvendő, kiskerti bio-gazda tanfolyamunk. A 80 órás tanfolyam keretében az elméleti oktatás mellett gyakorlati képzést is tartunk az oktatóközpontunkhoz tartozó 7 hektáros vegyszermentesen termelő bemutató gazdaságunkban. Idén két kirándulás is színesíti a programot. Újdonság a várhatóan szeptemberben kezdődő geo-túravezető képzésünk, melyet a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkkal közösen szervezünk.

A tanfolyamot sikeres elvégzők a Bakony-Balaton Geo-park helyi földtani értékeket bemutató túravezetői lesznek. Legnagyobb hagyományokkal rendelkező táboraink a

Süni és a Sündörgő táborok, ahol gyerekek közvetlen kapcsolat útján, aktív módon ismerkednek meg az adott terület növény- és állatvilágával, geológiájával, néprajzával, miközben csillagászati ismereteiket is bővítik. A táborszervezés tapasztalatairól és a szakmai programokról 2008-ban

könyvet jelentettünk meg. Augusztusi Gálya-táborunkba a természetért aktívan tenni vágyó középiskolásokat és egyetemistákat várjuk. Idén a pénzesgyőri geológiai és botanikai tanösvényünk karbantartása lesz a feladat. 2009-ben először szervezünk teljesítmény túrát. A szeptember utolsó hétvégéjén a Bakonyban megrendezésre kerülő túrát egyesületünk egykori vezetője, Breuer László „Sumi” emlékének szenteljük. Az egyesületről és aktuális programjainkról bővebben információk szerezhetők honlapunkról: www.pangea.hu, illetve munkatársainktól.

Elérhetőségeink:

Oktatóközpont: 8426 Pénzesgyőr, Béke út 57.

Tel.: 06-88/448-030

Oktatóközpont vezető: Papp Orsolya

Iroda: 2600 Vác, Ilona u. 3. Pf. 184.

Tel.: 06-27/512-039; Fax: 06-27/512-040

Irodavezető: Hajnal Imréné Rita

Ügyvivő: Kunszeri Anna

E-mail: pangea.orsi@invitel.hu

E-mail: rita@goncol.hu

E-mail: kunszeri@gmail.com

A bemutatásra kerülő Pécssett tevékenykedő **Misina Egyesület** környezet- és természetvédelem terén kiemelkedő eredményeket ér el. CIVILÉSZ hálózatunkhoz csatlakozva, civil együttműködéssel kívánjuk városunkban fejleszteni ezen területeket. **Eredmények és nehézségek 2008-ban a Misina Egyesület Pécs- somogyi majorjában:** Nagyon örülünk, hogy az idei évben tovább növekedett a látogatók száma, bár a tavalyi 25. 000. 000 fő sem mondható kevésnek. Ezt elsősorban a beérkező diákcsoportoknál éreztük. A tavaszi – őszi időszakban szinte minden nap több csoportot fogadtunk és a csoportok létszáma is növekedett. Sok a visszatérő látogató az iskolák- óvodák között és nagyon fontosnak tartjuk, hogy mindig tudjunk újdonságokat mutatni. Természetesen új lakók és kedvencek is érkeztek.

Itt elsősorban Manót és Jolit a két mini shetlandi pónit szeretném kiemelni, akik ma már sokszor a városban is megjelennek. Több alkalommal megfordultunk velük különböző oktatási intézményekben is.

A Pécsi Művészeti Szakközépiskolában a Parkfogláló elnevezésű programban vettek részt, ahol miközben a diákok a park kialakításában ügyködtek a Misinás állatok aktívan dolgoztak, mint természetes fűnyírók. A simogatásból is bőven kijtött számukra, hiszen a Művészeti diákok mellett a környékbeli általános iskolások is meglátogatták őket a parkban. A jövevények közé tartozik Busa a szürke marha is, aki hamar a major egyik ked-

vence lett, bár hatalmas ereje miatt óvatosan kell bánni vele.

A régi állataink közül néhányan új oldalukról is megmutatkoztak az idei évben, Albinka és Milki a fogatolásban kezdenek egyre nagyobb gyakorlatot szerezni, mint az ország egyetlen albinó számár fogata. Jelentős változások történtek a majorság infrastruktúrájában is. Megépült a kisállat simogató karámja, a magyar kutyafajták kifutói és sikerült befejezni a lóistálló teljes tetőfelújítását és elkészült a lovak önitató rendszere is. Az állatok mellett jelentősek voltak azok az események, amelyek az Egyesület kapcsolatrendszerét, hazai és nemzetközi tevékenységét is meghatározták. Ilyen volt az a nemzetközi kampány, amely egy Európai Állatvédelmi Alap kialakítását tűzte ki célul.

A jelenleg az EU tagországainak nagy részét megmozgató kampány hazai felelőse a Misina volt. Az egész országban összegyűjtött több ezer aláírást szeptemberben az EKF program keretén belül rendezett nemzetközi konferencián adtuk át kezdeményező német egyesület képviselőinek.

Szintén az EKF program része volt a Misina által, a város iskolái számára meghirdetett vers- és prózamondó verseny, valamint a „**Művészek az állatokért**” program. Ez utóbbit fotókiállítás és színészek, valamint más művészek produkcióira is sor került. A szokásos programok idén is megrendezésre kerültek a Misina Majorban.

Ilyen volt az Állatok Világnapja, a Környezetvédelmi Világnap, az örökbefogadási napok, az Állatok Karácsonya és a szünidei programok. 2008. nyarán összesen 8 turnusban szerveztünk táborokat, amelyek teljes létszámmal, nagy érdeklődés mellett működtek. Ilyen volt a Lovas tábor, Természetkutató tábor és a Kutyás tábor.

Ez utóbbi a Misina Kutyaiskolával közösen került kivitelezésre.

Az idei ősszel újra elindult a Misina Egyesület és a Pécs Tv közös műsora az „**Állat közelben**”. Az eddig már 50 részt megélt magazinműsor most 26 résszel fog bővülni. A sikerek mellett sajnos kudarcaink, nehézségeink is vannak. Egyre nagyobb lesz a behozott állatok száma.

A tavalyi összesítés szerint több, mint 1400 kutya került be és közel 1200-nak sikerült gazdát találni és mellettük még 600 egyéb állat érkezett az Állatotthonba, 170 vadállat a repatriálókba. Az előzetes összesítés szerint az idei évben sem volt kisebb a behozott állatok száma. Volt olyan nap, amikor 20 kutyát hoztak be, így szinte soha nem tudtuk 300 alá levinni a nálunk lévő kutyák számát, pedig nagyon nagy hangsúlyt fektetünk a kiközvetítésre.

Egyre nagyobb lesz a szerepe a számítógépes kiközvetítési rendszerünknek, amelyen keresztül nagyon sok állat talál gazdára. A hozzánk küldött gazdára váró állatok képét és leírását szinte naponta frissítjük a honlapunkon. Így az állatok nem kerülnek be az állatotthonba, a nem közvetlenül az örökbeadótól kerül újgazdához.

Farkas Tamás

KÖZBIZTONSÁGI Összefogás

A Pécs Keleti városrészben lévő bűnözések arányszáma, illetve az itt élők szubjektív biztonságérzetének csökkenése hívta életre a lakossági civil együttműködés kezdeményezését a Pécs Baranyai Rendőr Főkapitánysággal és az Origó-Ház Egyesülettel közösen.

Az **Origó-Ház Egyesület** szerepe jelentősnek tekinthető a Pécs Keleti városrészében.

Konkrét gyakorlati lépéseink a keleti városrész területén a Pécsi Rendőr Főkapitánysággal az

alábbi pontokba foglalhatók össze:

Közbiztonsági Akadémia sorozat a lakosság számára, Közbiztonsági Hét a 7, egy hetes rendezvénysorozat, valamint Közlekedési Akadémia és a SZEM Mozgalom népszerűsítése, Közbiztonsági Road Show. A programok Nagy Ferenc és meghívott szakértők közreműködésével történtek.

-A **Polgári Közbiztonsági Akadémia** során a közbiztonsághoz, a szubjektív biztonságérzethez kapcsolódó fogalmak, szerepek és feladatok, valamint a közlekedéssel kapcsolatos jogsértések minél szélesebb körben történő megismertetése és a közlekedési kultúra javításának lehetőségei és irányai voltak célként deklarálva.

- **Közbiztonsági Hét a 7** akció keretében közös járőrözési akciók, kutyás bemutatók, totók a keleti városrész iskoláinak bevonásával kerültek lebonyolításra egy teljes héten keresztül.

-**Közlekedési akadémiánk** főbb témakörei a következőképpen alakultak:

KRESZ szabálmódosítások, büntetőpontrendszer, helyszínbírságolás változásai, bal-esetek, disco balesetek bekövetkezésének okai, drogellenesség, tennivalók baleset esetén, valamint a rendőrségi eljárások ismertetései.

Április 25. 11 órakor közbiztonsági előadás a drog és alkohol hatása a vezetésre címmel!

Az Origó-Házban szervezett akadémiák teljesen ingyenesek voltak, ami lehetővé tette azt, hogy mindenki számára elérhetőek legyenek.

A fiatalabb generáció számára is fontosnak tartottuk a közbiztonsággal való ismerkedést, ezért a rendőrséggel közösen a lakosságnak, valamint az általános iskola alsó és felső tagozatosainak **Közbiztonsági Road-Show**-t szerveztünk. Ennek keretében tájékoztató kisfilmeket nézhettek, szóróanyagokat kaptak az érdeklődők. Gyakorlati bemutatókon keresztül érezhették és tapasztalhatták meg a közlekedésbiztonság, valamint a vagyonbiztonság tekintetében a jelenlegi technikai lehetőséget.

Egyesületünk folyamatos közbiztonsági programok, rendezvények szervezése által igyekszik a városrész közbiztonságát erősíteni, illetve ösztönözi az együttműködést a hatóságokkal és a lakossággal.

A hatékony közbiztonság megvalósítása érdekében Hegyőrséget szervezünk. Az Origó-Ház Egyesület fontosnak tartja a **SZEM Szomszédok Egymásért Mozgalom** népszerűsítését is, mely egy olyan társadalmi programot jelent, ahol az emberek összefognak a lakóközösségben előforduló jogsértések megelőzése, korlátozása, illetve a biztonságos életkörülmények kialakítása érdekében. A program lényege abban rejlik, hogy a szomszédok figyeljenek lakókörnyezetükre, egymásra és amennyiben

bármilyen „gyanús idegent” illetve nem megszokott jelenséget észlelnek, akkor azt jelezzék a SZEM Mozgalom kijelölt pontján az Origó- Házban. Itt a kollégák nyilvántartják és továbbítják az információkat a Gyárvárosi Rendőrkapitányságra.

A Program nem igényel anyagi befektetést, szervezet átalakítást, csak szemléletváltást, és némi aktivitást.

A keleti városrész biztonsága ezekkel az alulról jövő kezdeményezésekkel fokozatosan javuló tendenciát mutat, ennek érdekében a jövőben is folyamatos akciókat tervezünk a lakosok komfortérzetének javulása érdekében.

Várkonyi Judit

Regionális szintű együttműködő, illetve társ-szervezeteink bemutatkozása: **Újabb CIVILÉSZ-t szeretnénk bemutatni a kalocsai székhelyű S.O.S. Innovációs Információs Egyesületet.**

Az S.O.S. Innovációs Információs Egyesülete 1998. május 24-én alakult.

Célja: Kalocsa és térsége fejlesztése, ennek érdekében olyan programokat, projekteket tervez, szervez és valósít meg, amelyek közvetlen vagy közvetett módon hozzájárulnak Kalocsa és a térség felemelkedéséhez, fejlődéséhez.

Egyesületünk nagyon fontosnak tartja, hogy a civil szervezetek számára kiírt pályázatok figyelése és a pályázatok megírásában való segítségnyújtás minden szervezet számára elérhető szolgáltatás legyen.

Ennek érdekében civil szakmai könyvtárral, pályázati tanácsadással, alkalomszerű hírlevéllel és nem utolsósorban civil szakmai tanácsadással – szervezetalapítás, működtetés, stb. – segítettük a hozzánk forduló kisebb szervezeteket.

Kiemelten fontosnak tartjuk a helyi civil társadalom fejlesztését,

az érdekképviselési tevékenység erősítését. Szervezetünk tevékenysége során folyamatosan együttműködik más civil szervezetekkel, önkormányzatokkal, gazdasági társaságokkal. Céljaink megvalósulását, a programok függvényében több önkéntes is folyamatosan segíti. Tevékenységünk nem csak Kalocsára, hanem az egész kistérségre kiterjed, de egyes programokon keresztül azon is túl, megyei, regionális és országos szinten megjelenünk.

Elérhetőségek: www.sos-egyesulet.hu, Tel.: 0620 496 28 30

Iroda: 6300 Kalocsa Szent István Király út 61.

A Budapesti Társadalmi Unió, civil partnerszervezetünk

Régóta tart gyümölcsöző együttműködésünk a Szabó Miklós elnökletével működő Társadalmi Unióval. (Civil Szervezetek Országos Tömörülése) A szervezet az egyik legaktívabb gyűjtőszervezet, hosszú évek óta kiemelten foglalkozik a fogyasztóvédelemmel. Közös szervezésben zajlottak a Fogyasztóvédelmi Akadémiák, a kiemelt fogyasztói érde-

keket védő akciók. Fő tevékenységük fővárosi és vidéki Fogyasztóvédelmi Ügyfélszolgálati Irodák, valamint egy országos Fogyasztóvédelmi Klubhálózat létrehozása. Pécsen, az Origó-Házban üzemelő Fogyasztóvédelmi Klubbal segítjük és kiemelt területként kezeljük a fogyasztói érdekvédelmet. „**A Kontroll**” című fogyasztóvédelmi havilap szintén a Társadalmi Unió kiadványa, mely a fogyasztói társadalom részére hasznos információkat nyújt a vidéki klubok munkáját bemutatva, személyes példák által. Az Egyesületet azzal a céllal hoztuk létre, hogy a Magyarországon teljes erőfőlnnyel bíró multi társaságokkal szemben valamiféle civil kontroll alakuljon ki, mivel állami oldalról nem tapasztalunk semmilyen komolyabb érdekképviselést. A Társadalmi Unió felismerte, hogy a fogyasztóvédelem társadalmasítása, a fogyasztók tudatformálása, tájékoztatása, oktatása döntően és hatékonyan csak a nyilvánosság megteremtésével valósítható meg. Ebben pedig a hagyományos és elektronikus médiának rendkívül kiemelt szerepe van. Emellett a fogyasztóvédelmi ismeretekre, megfelelő tudatos fogyasztói magatartás kialakítására minden magyar állampolgárnak, így az újságíróknak is szüksége van, hiszen mindannyian a fogyasztói társadalom részesei vagyunk. Ez a felismerés vezette a Társadalmi Unió gyűjtőszervezetét arra, hogy együttműködjön a Magyar Újságírók Országos Szövetségének Nonprofit Szakosztályával, és fogyasztóvédelmi tanácsadást valósítson meg.

A Társadalmi Unió telefonszámai: 06-1/215-9130

Várjuk bejelentéseiket, fogyasztói panaszait az
Origó-Ház Fogyasztóvédelmi Klubjában!

Hétköznap: 8-17 szombaton: 8-12. 7629 Pécs, Komlói út 94-98.

tel: 06-72/238-888 e-mail: origo@origo-haz.hu

KÜZDŐSPORT

A Kick-box kialakulásának története:

A kick-box sport az 1970-es évek elején alakult ki, első sorban az Egyesült Államokban és Nyugat-Európában. Létrehozóinak, az amerikai Mike Andersonnak és a német Georg Brucknernek egyik fő célja az volt, hogy az ütések és rúgások használó távol-keleti eredetű harci művészetek - ezek közül a legismertebbek: a (japán) karate, a (koreai)

tae-kwondo és a (kínai) kung-fu - mozgásanyagát továbbfejlesztve és részben azokat ötvözve, egy önálló, verseny-centrikus küzdősportot hozzanak létre.

A kick-box nem tagadja a tradicionális gyökereit, de önmagát nem harcművészetként, hanem egy modern küzdősportként határozza meg.

A kick-box sportolók küzdelmi és formagyakorlat versenyszámokban versenyeznek, külön a nők és a férfiak.

A küzdelmi versenyszámokat öt szabályrendszerben rendezik. Ezek: a full-contact, low-kick és thai-kickboxing, semi-contact és light-contact. Ezek alapvetően abban különböznek egymástól, hogy az akciók (ütések és rúgások) végrehajtásánál a kontrollált fél erő vagy a teljes erő engedélyezett.

A formagyakorlat versenyeken ellentétben a tradicionális harci művészetekkel nem kötött, hanem - saját kialakítású koreográfia szerinti gyakorlatok bemutatására kerül sor zenére, fegyveres vagy pusztakezes kategóriákban.

A kick-box világszervezete az 1974-ben alapított WAKO (World Association of Kick-boxing Organizations), melynek immáron több mint 90 ország tagja az öt földrészen.

Magyarországon a 70-es évek végén, 1979-ben jelent meg ez a sport, a WAKO-nak 1981 óta tagja a Magyar Kick-Boks Szövetség. A magyar szövetség elnöke dr. Leyrer Richárd.

A WAKO a páros években Európa-bajnokságot, a páratlanokban Világbajnokságot rendez. A magyar sportolók 1981-től vesznek részt ezeken a versenyeken, amelyeken 2000-ig 36 egyéni világbajnoki és 34 egyéni Európa-bajnoki aranyérmet, valamint több mint száz ezüstöt és bronzot sikerült nyerniük.

A sportolók a küzdelmi versenyeken kötelezően védőfelszerelést viselnek: védőkesztyű, lábvédő, sípcsontvédő, fejkvédő, fogvédő, herevédő (a thai-kick-boxing versenyeken lábvédőt nem, helyette gumis bokavédőt viselnek a versenyzők). Hivatásos mérkőzéseken fejkvédőt nem használnak.

Világversenyen első érmet szerző magyar sportoló Fodor István (Hunyadi SE) volt, aki az 1984-es grazi Európa-bajnokságon bronzérmet szerzett semi-contact szabályrendszerben, 57 kg-os súlycsoportban. Az első magyar világbajnok Hanák Antal (Hunyadi SE) volt, aki az 1985-ös budapesti világbajnokságon, az 54 kg-os súlycsoportban szerzett aranyérmet full-contact szabály-rendszerben. Magyarország

- és egyben a világ - legeredményesebb kick-box sportolója Debreczeni Dezső (Békéscsaba), 57 kg-os súlycsoportban szerzett hat világbajnoki címet semi- és light-contact szabályrendszerben. A hatodik vb címét a 2005-ös szegedi világbajnokságon gyűjtötte be. Szintén ebben a két szabályrendszerben hét Európa-bajnoki címmel büszkélkedhet. 2003-ban profi világbajnoki címet szerzett light-contact 57-kg-ban, amit 2005-ben Békéscsabán védett meg.

Napjainkban Pécssett pezsgő küzdősport élet folyik. Több helyen is folynak az edzések, többek között az Origó-Házban is, ahol eredményes versenyzők, többszörös Magyar bajnokok, Világkupa győztesek, amatőr Európa- és Világbajnokok edzenek igényes körülmények között, felkészült küzdősport oktató vezetésével.

Kis Varga Bettina

Origo-Ház
anno 1986

2009. január, V. évfolyam I. szám

Pécs Baranyai Origó – Ház Egyesület Párbeszéd Kiadó
7629 Pécs, Komlósi út. 94-98.

+36 - 72 - 238 - 888

www.origo-haz.hu

origo@origo-haz.hu

FM: 87,8 MHz

